

truncum apposuit, et ad eandem ecclesiam ad patrocini-um beati Godehardi migravit : ubi cum devotissime misericordiam ipsius imploraret, contigit celeberrimum miraculum, ut trunco manus conglutinetur, et in pristinum statum restitueretur.

50. Vir quidam honestus, cujus nomen Theodorici, civis Hildenesheimensis. Hic devotione singulari motus, fraternitatem instituit sancti Godehardi, et in eam utriusque sexus homines induxit, tribuens de propriis eleemosynam pauperibus satis largam in festo dicti pontificis Godehardi. Hic in infirmitate quadam decumbens, quæ phthisis dicitur, a medicis derelinquitur, qui de vita ipsius desperabant. Quadam vero nocte, quam pene duxit insomnem, apparuit ei sanctus Godehardus in habitu pontificali, dicens ei : « Quid agis, frater ? cur sic jaces prostratus in lecto ? » Cui Theodoricus respondit : « Infirmitate gravatus valida, aliud non possum quam prostratus jacere; sed rogo te, sancte Godeharde, ora pro me. » Cui vir sanctus ait : « Surge in nomine Domini nostri Jesu Christi, et vade ad ecclesiam, et ostende te confratribus tuis, et dic eis : Quia Dominus Jesus meritis meis te sanavit, eo quod honorem meum in hac infirmitate procurasti. Insuper dic eis ut in inceptis perseverent, et ego frater eorum ero, et defensor ab hoste maligno, et ab omnibus quæ honorem, vitam, sive famam eorum lædere possunt, et apud Deum intercessor ero sem-

Postremum miraculum editionis Lipsianæ, vitæ brevioris.

52. Anno Domini 1538 civitas Pataviensis per episcopum Pataviensem (99), cum multa armatorum militia, circumvallata sic aretabatur, quod populus in ea desperatus de salute, hostibus suis se tradere volebat. Contigit autem ut unus inter eos in sancto Godehardo specialem gerens fiduciam, et inter majores civitatis residens, diceret : « Audivimus multam pietatis insignia et salutaris auxilii augmenta non modica, quomodo sanctus Godehardus de hac nostra ortus terra, imo de hac nostra diœcesi, multis astitit tribulatis, et consolationem ab eo receperunt, ut multis est notissimum. Expediit ergo ut et nos ipsius adjutorium imploremus, petentes devotione supplicii ut clementer nobis assistat, et iram Dei, per quam meruimus hanc calamitatem, a nobis avertat. » Placuit omnibus verbum senis, ejusque omnes favent hortamento, et votum fecerunt unan-

per. » Dicitur autem infirmus surrexit, et quod ei dictum fuerat fecit. Et omnes qui audierant verbum Deum benedicebant, qui talem eis patronum dedit et intercessorem. Dicitur autem Theodoricus sanus et hilaris, postea vixit annis multis, devote Deo et sancto Godehardo se commendans.

51. Magister Joannes (98) decanus Aquensis, cum scholaris esset, tam graviter quodam tempore infirmatus est, ut confessus et inunctus nihil ei nisi mors videretur. Qui cum materia rapta esset in cerebrum, solus jacens in excessum venit, viditque homines sibi ignotos intrare, qui lances quas manibus portabant cum lignis brevibus et quadratis ante ipsum ponebant. Stantibus ipsis ex una parte lectuli, contemplatus est introire tres inclytos confessores, sanctum videlicet Martinum Turonensem, et sanctum Godehardum episcopum Hildenesheimensem, beatumque Bernwardum, qui cum parte ex altera circumsteterent. In quorum conspectu puer Joannes unum imponitur lanci, et ligna ponderis alteri. Cumque elevata statera, juvenis æger minus habens inventus est, prædicti confessores puerulum parvum et mendicum sinui ejus imposuerunt, qui simul lancem adversam mox suspendentes, lignis graviore apparuerunt, statimque Joannes, qui mihi hanc visionem retulit, in sudorem erumpens crisin fecit, et de eadem infirmitate citius convaluit.

miter se missuros aliquot de civibus cum oblationibus, petentes ut eis in necessitatibus suis citius subveniret. Quo voto emisso, mira celeritate se invenerunt consolatos. Nam generosus princeps dux Bavarie (100) veniens, negotium interceptit, et inter episcopum Pataviensem et civem dictæ civitatis ab eo obsessæ treugas constituit amicabile. Sicque præsul abscessit, et civitas pace gaudebat insperata. Sed et medio tempore dicitur dux Bavarie pacem inter episcopum et civitatem inceptam confirmavit, et consolationem hominibus utriusque sexus condonavit. Cives autem dictæ civitatis suos, ut voverant, ad sepulcrum miserunt sancti Godehardi cum votivis oblationibus, omnibus ibidem narrantes qualiter suffragiis sancti Godehardi de tribulatione maxima subito fuerint liberati.

APPENDIX ALTERA.

Miracula in exteris provinciis facta, in quas delatæ sunt S. Godehardi reliquiæ.

Scire volentibus quæ et quanta Dominus operari videtur quædam adnotare curavimus. Honorabilem virum abbatem in Dokkinge curatum evidentiter cognovimus a fluxu sanguinis, quo vehementer et diu laboraverat. Per ejus suffragium matronam etiam

quamdam, quæ bona spe easdem reliquias ad se deferri petiit, Deus a duplici morbo, hydropico et podagrico, quo diu laboraverat, ejusdem meritis potenter atque evidenter liberavit. Præterea zonis multorum applicatis ad easdem reliquias, et appositis ad membra infirmorum, tam sæcularium quam claustralium, in continenti sanitatem recepisse noscuntur; videlicet infirmi laborantes quotidiana, tertiana, dolore capitis, oculorum, dentium et cæterorum membrorum.

54. Cum femina quædam inter concives suos, dantibus nobis confraternitatem more solito, ab ipsa se absentaret, monita per visum a beato Godehardo cur se tanto beneficio privari vellet, et respondens quod nihil offerendum haberet, audivit, ut mane surgens, quidquid apud se inveniret offerret: sicque in bursa duos gravioris monetæ nummos inveniens obtulit, et idem factum coram populo professa est.

A 55. Vir etiam quidam magnus, nobis valde contrarius existens, cum populum a nobis avertere, et negotium nostrum omnimodis impedire studeret, ita per inflationem gutturis et totius capitis periclitari cœpit, ut jam pene deficere videretur, donec in se rediens et corde pœnitens, per suffragia beati Godehardi ab ipsius mortis faucibus liberatus, errorem suum devotione et humilitate correxerat.

56. Quædam mulier cum geminos generaret, uno soluta ante nostrum adventum, tribus diebus cum altero periclitari cœpit; sed nobis adventibus, tactu zonæ sanctis reliquiis appositæ, in continenti enixa dignoscitur.

B 57. Præterea cum major ecclesia Trajectensis suspensione divinatorum longo tempore nimis turbaretur, propter adventum reliquiarum beati Godehardi, divina resumpsit (101), et toti populo ingens gaudium tribuit in dedicatione, videlicet ipsius ecclesiæ.

SANCTI GODEHARDI EPISTOLÆ.

(MABILL., *Analec.* nov. edit., pag. 435.)

EPISTOLA PRIMA.

GODEHARDI ABBATIS TEGERNSENSIS AD NIDERALTAEHENSES.

Nuntiat quomodo a Tegernseensibus exceptus sit, optatque ut mutua precum communio inter utrosque sit.

GODEHARDUS abbas, quamvis indignus, W. cæterisque fratribus, quidquid dilectis filiis in Christo.

Quamquam nostræ fragilitatis legem interius exteriusque laborando, natura cogente, merito patiamur; tamen in hoc itinere, quod jussu domini nostri ducis aggrediebamur, adhuc nos prosperari vestri orationibus gratulamur. Nam honorifice simulque charitative a cunctis fratribus suscepti sumus, et devote faciunt quæcunque eis regulariter præcipimus. Insuper etiam precamur ut fraternitati vestræque orationi deinceps consociemur, et una mecum commendant vobis fratres nostros, quos huic misimus, ut eis omnem charitatem humanitatemque exhibeatis, ut præcipit beatus Pater noster Benedictus. Mittite nobis librum Horatii et epistolas Tullii.

EPISTOLA II.

EJUSDEM GODEHARDI AD THEODULUM (102) EPISCOPUM.

Non cupiditate, nec ambitione, sed obedientia principi præstanda se ad monasterii Tegernseensis regimen accessisse.

Domno THEODULO, pontificalium sacerdotum spe-

(104) Hoc miraculum ad sæculi xv. initium revo-

C culo liquidissimo, GODEHARDUS Deo sibi que monachum mentiens, pro pudor! Dominicum.

Scintillantibus calami, æstuantis animi, vituperabilis invectionis in nos excogitatæ ulterior modus cernitur esse quam admirandus. Si in unius tam nefariæ criminationis causa me unquam reprehenderet propria conscientia, quam verecundo vultu quamque pœnitenti animo mea sponte voluissem me sequestrare a totius Christianitatis communione! Absit a me deceptrix cupiditas, ut alienis tam impie vellem inhiare, quamquam sine vestris nullo modo vivere possem. Veneria, quinimo cupidinaria fascinatrix, ita penitus fiat in me sopita, ut alterius copulæ junctam vel concupiscibili oculo invidiose inspicere præsumam. Nostræ possessiunculæ absque fuco simulatiois renuntiavimus euge: sed non tantum postea profecimus ut debuimus, quia (ut verius scitur) neque omnes Christiani Christiani sunt, neque omnes viri viri sunt, nec omnes monachi monachi sunt; Christiani tamen isti sunt et monachi: sed hæc conversim volumus, sed non possumus; nitemur, sed infirmamur. Qui aliqua Christianitatis tinctione vel aspersione est insignitus, si catholice excusatur tantæ perniciositatis flagitia non committere, quando qualiterve laudatur, qui tot vitii obnoxius esse criminatur? quod me furtive in ovile Domini: *scilicet non Suederum electo cessit.*